

Sok hűhó valamiért

Kerámiavárosok Nemzetközi Találkozója Kecskeméten

→ **Rehák Júlia:**
Só-, cukor- és vajtartó /
Júlia Rehák:
Salt cellar, sugar cellar
and butter dish
[Gödöllő] *bisquit*
porcelán / bisquit
porcelain

2012 májusában tíz hazai város – Gödöllő, Hódmezővásárhely, Hollóháza, Karcag, Kecskemét, Magyar­szombatfa, Mezőtúr, Pécs, Sáropatak, Zalaegerszeg – önkormányzata alapította meg a Magyar Kerámiavárosok Szövetségét Hódmezővásárhelyen. A szövetség 18 pontba foglalt együttműködési megállapodásának legfőbb célja a hagyományos gyártási technikákkal dolgozó kerámiaműhelyek életben tartása, népszerűsítése és támogatása. Továbbá a történetiségében és egyediségében egyaránt jelentős fazekassággal és kerámiaművészettel bíró települések kultúrájának, turizmusának, valamint keramikusképzésének élénkítése a tradíció és innováció jegyében.

Idén Kecskeméten – a szövetség soros elnökvárosában – e fontos célok mintha halványodni látszódtak volna, a résztvevők száma pedig jelentősen megfogytakozott (Magyar­szombatfa, Pécs és Sáropatak képviselői távol maradtak). Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata és a Kecskeméti Kortárs Művészeti Műhelyek – Nemzetközi Kerámia Stúdió 11 napos programsorozattal készült az immár külföldi vendégekkel nemzetközivé duzzasztott eseményre. Az első napon a Városháza Dísztermében rendezett konferencia arra szolgált volna, hogy a szövetség tagjai beszámoljanak az elmúlt évben elért eredményeikről, mindezt szakmai delegáltjaik tolmácsolásában tárva a közönség elé. A tíz városból azonban csupán hat képviseltette magát (a házigazdán kívül), a beszá-

Fotó: Novák Pirosta

molók pedig – többségükben – nem a szövetség közös együttműködésére tett stratégiai lépésekről, hanem az adott város egyéni kezdeményezésű kulturális rendezvényeiről szóltak.

Kivétel volt ez alól a házigazda Kecskemét. Elsőként Füzi László irodalomtörténész, a Kecskeméti Kortárs Művészeti Műhelyek igazgatója sietett hangsúlyozni a találkozó három, további halasztást nem tűrő kötelességét: a Magyar Kerámiavárosok Szövetségének szakmai és kultúrpolitikai feladatainak részeként a jövőbeni célok és működési keretek meghatározását, valamint felhívni a figyelmet a kézművességre, a kézműves-kerámiatechnikákban rejlő lehetőségekre. Szegedi Zsolt keramikus, a Nemzetközi Kerámia Stúdió vezetője pedig röviden bemutatta az intézmény történetét és több évtizedes sikerének alappilléreit: a hazai és külföldi alkotók nevével fémjelzett szakmai programjaikat, részvételüket a művészeti felsőoktatásban, munkatársaik kimagasló szakmai tudását és az intézmény technológiai hátterét. Szegedi kiemelte, hogy a stúdió a jövőben erősíteni szeretné a kerámia alkalmazott műfajainak jelenlétét, vagyis a nemzetközi – döntően autonóm – tendenciák mellett, nyitni kívánnak a magyar népi fazekasság, az edényesség és a használati kerámia felé.

Fotó: Novák Pirosta

Ujj Zsuzsa:
Maroktárgyak /
Zsuzsa Ujj:
Handful objects
[Hódmezővásárhely]
kőcserep / stoneware

A magyar résztvevők számára követendő példaként szolgáltak az olasz és a román kerámiavárosok szövetségeinek prezentációi. Olaszországban 1999-ben – Európában elsőként – törvénybe foglalták a nemzeti kerámiahagyományok védelmét, ezzel legitimálva a 35 várost tömörítő szövetség és a minőséggaranciát biztosító olasz kerámia márka létrehozását, fejtette ki Giuseppe Olmeti igazgató. A román fazekasság pedig 2012 decembere óta az UNESCO kulturálisörökség-védelme alatt áll, ami – mintegy kulturális fegyvertényként – nagyban segíti működésüket is. Hasonló szövetség alakult a kerámiavárosok között, Olaszor-

szág (AiCC) és Románia (ArCC) mellett, Spanyolországban (AeCC) és Franciaországban (AfCC), ezek a szervezetek egymással is szoros együttműködésben lépnek fel; közös céljuk az Európai Kerámiavárosok Szövetségének (GECT) megteremtése az Európai Unió jóváhagyásával és támogatásával.

A visszafogott délelőtti konferencia-előadásokat délután kerekasztal-beszélgetés követte a Nemzetközi Kerámia Stúdióban, ahol már felszínre törtek a sürgető kérdések. Hogyan lehet továbblépni, miként indulhat meg a Magyar Kerámiavárosok Szövetségének érdemi működése, még inkább együttműködése? A 2012-ben az önkormányzatok által meghatározott célokat a kerámiával foglalkozó intézmények is felvállalják-e, avagy új, szakmai(bb) szempontokat érvényesítő együttműködési megállapodás létrehozása szükséges? Ezzel összefüggésben, a magalakult szövetség az önkormányzatok vagy a magyar kerámia szakmai szervezeteinek szövetségét képezi-e? Ki lesz a szövetség állandó koordinátora, összefogója, egy vagy több város, esetleg szakmai intézmény? Ki vállalja el a soron következő év elnökvárosi posztját és az azzal járó feladatokat? Eleve szükséges-e minden évben új elnökvárost kinevezni, nem lenne-e hatékonyabb, ha egy város látná el hosszabb időre a vezető szerepét?

A moderátor hiányában meglehetősen spontán ala-

Domonkos László:
Korongozott edények /
László Domonkos:
Wheeled dishes
[Kecskemét]
mázás cserép /
glazed pottery

Hollóházi Porcelán-
gyár: Gönci barackos
butella, Tírpák Sándor:
Kézzel festett kerecsen
sólymos tányér és
Tírpák Sándor: Kézzel
festett vadászjelenetes
mokkás készlet (balról
jobbra) / Hollóháza
Porcelain Factory:
Drinking flask of Gönc,
Sándor Tírpák: Hand-
painted plate with
saker falcon and Sándor
Tírpák: Hand-painted
coffee set with a hunting
scene (left to right)
[Hollóháza]
porcelán, máz feletti
polikróm festéssel és
aranyozással /
porcelain, with
overglaze polychrome
painting, gilded

kulő vita nem zárult sem konkrét, sem megnyugtató eredménnyel. A résztvevők nem határozták meg a működés feltételeit és kereteit, hanem csupán elodázták, elnapolták a problémák megoldását. Kecskemét, valamint a házigazda szerepét 2014-ben betöltő Zalaegerszeg, és a 2015-ös elnök Karcag képviselői vállalták, hogy a konferencia és a vita kérdéseit egybegyűjtve új együttműködési megállapodást dolgoznak ki, amelynek részleteire a jelenlegi és a jövőben csatlakozni kívánó tagok javaslatot tehetnek. Ennek közös megvitatására és jóváhagyására – reményeik szerint – idén télen vagy jövő tavasszal kerülhet sor Zalaegerszegen.

A szakmai találkozó eseményeit a népi fazekasság és a kézművesség jegyében szervezett, nagyközönségnek szóló, változatos programok egészítették ki. A hazai fazekasközpontokból meghívott alkotók, valamint olasz vendégfazekasok szeptember 21-én nyílt nap keretében tartottak demonstrációt a Nemzetközi Kerámia Stúdióban. A „Fazekas Olimpia” részeként pedig korongozási tudásukat, mesterségbeli virtuozitásukat mutatták meg az érdeklődőknek. A másfél hét alatt készített edényeket a stúdió fatüzes kemencében, illetve a Népi Iparművészeti Gyűjtemény udvarán – erre az alkalomra – felépített boglyakemencében égették ki. Kecskemét sokszínű és jól szervezett programjaival valóban teljesítette kitűzött célját: népszerűsítette a hagyományos népi fazekasság kézművestechnikáit. Ugyanakkor a szövetség jövőjéhez hasonlóan nyitott kérdés maradt, hogy a magyar népi fazekasság és a hívószóként hangoztatott tradíció és innováció kapcsolata miként valósítható meg. Eleget-e, ha például a népszerű kultúra színterén, a közmédia televízió-csatornáin látható műsorban hőmezővásárhelyi cserépedényben főzik meg a kötözött táskalevest? Nem valószínű, hogy a magyar gasztronómia felértékelődése önmagában elegendő. A népi fazekasság hagyományos technikáit korszerű anyagokra, modern funkciókra kellene alkalmazni a mai kor elvárásainak és igényeinek megfelelően, hogy ne csupán a hagyományőrzés és egy szűk fogyasztói réteg számára legyenek vonzóak. Igen jó példa erre a Badár-műhely századfordulós tevékenysége; Badár Balázs népi fazekasmesterből vált világhírű iparmű-

vésszé, mert vállalkozó szellemmel és éles szemmel ismerte fel korának polgári ízlését és igényeit, amelyekhez új stílussal, egyéni formakészlettel alkalmazkodott. Mindezt még konferencia-előadásában fejtette ki Pusztai Zsolt, a mezőtúri Túri Fazekas Múzeum igazgatója. A Badár-műhely vállalkozó kedvének példája irányt mutathat mind a Magyar Kerámiavárosok Szövetségének, mind pedig a benne tevékenykedő fazekasoknak és keramikusoknak.

NOVÁK PIROSKA
muzeológus

(Kerámiavárosok Nemzetközi Találkozója. Kecskemét, 2013. szeptember 17–27. A fotók a Bemutatkoznak a kerámiavárosok – hagyományos és kortárs kerámiák című kiállításon készültek a Kecskeméti Kortárs Művészeti Műhelyek Kápolna Galériájában.)

Fotó: Novák Pirokska

→
Németh János: Ló /
János Németh: Horse
[Zalaegerszeg]
samottos agyag /
fireclay